

Stagebesluit 2016

De raad van de orde van advocaten 's-Hertogenbosch brengt het navolgende ter kennis van alle advocaten in het arrondissement Oost-Brabant:

Voor stagiaires op wie de verordening op de advocatuur van toepassing is, en met wie bij aanvang van, of gedurende de stage een arbeidsovereenkomst gesloten wordt, besluit de raad van de orde als volgt, gelet op afdeling 4:3 van de Algemene wet bestuursrecht, artikel 9b, derde en vierde lid, van de advocatenwet en de artikelen 3.2 3.6, 3.7, 3.8, 3.10, 3.11, 3.12 en 3.13 van de verordening op de advocatuur.

1. Opleidingsverplichtingen

In aanvulling op het bepaalde in de advocatenwet en de verordening op de advocatuur bepaalt de raad van de orde dat de 14 lokale opleidingspunten als bedoeld in artikel 3.10 van de verordening op de advocatuur als volgt (door de advocaat-stagiaire) dienen te worden behaald:

Opleidingsactiviteit	Aantal punten
Bijwonen civiele pleitoefening <i>(bijwonen van een hele andere middag civiele pleitoefeningen vóórdat de advocaat-stagiaire aan de eigen pleitoefening deelneemt)</i>	2
Een geslaagde (eigen) pleitoefening	4
Bijwonen Strafpleitwedstrijden	2
Bijwonen van ten minste 4 Open Haard-gesprekken <i>(1 punt per Open Haard-gesprek)</i>	4
Bijwonen introductiebijeenkomst rechtbank	2

Bij de door de Jonge Balie 's-Hertogenbosch georganiseerde Open Haard-gesprekken noteert het bestuur van de Jonge Balie 's-Hertogenbosch de aanwezigheid van stagiaires en verstrekt het bestuur de presentielijst aan de raad van de orde. Bij de door de raad van de orde georganiseerde opleidingen wordt door de advocaat-stagiaire altijd - zowel bij aanvang alsmede bij het einde van de opleidingsactiviteit - de presentielijst getekend. Indien de presentielijst niet op beide plaatsen is getekend, gaat de raad van de orde ervan uit dat de advocaat-stagiaire de opleidingsactiviteit niet (compleet) heeft bijgewoond en kan de raad van de orde de activiteit niet honoreren met opleidingspunten. Indien de stagiaire na eerdere aanmelding zonder bericht van verhindering niet bij het Open Haard-gesprek aanwezig is, meldt de Jonge Balie zulks bij de raad van de orde en dient de stagiaire een extra Open Haard-gesprek bij te wonen.

De stagiaire die vrijstelling wenst van één of meer van de door de raad van de orde verplicht gestelde opleidingsmaatregelen als bedoeld in artikel 3.10 van de verordening op de advocatuur, dient daartoe tijdig, doch ten minste één maand voor aanvang van het desbetreffende onderdeel van de opleiding, een gemotiveerd en schriftelijk verzoek in bij de raad van de orde. Van de beslissing op het verzoek wordt ten spoedigste na de besluitvorming mededeling aan de stagiaire gedaan.

2. Praktijk- en proceservaring

De stage eindigt niet dan nadat de raad van de orde, op voet van artikel 3.9 van de verordening op de advocatuur, heeft vastgesteld dat de stagiaire over voldoende praktijk- en proceservaring beschikt.

Als minimumvereiste voor de proceservaring geldt dat:

- a) de stagiaire tijdens de stage ten minste vijf keer in rechte is opgetreden en de patroon ten minste één pleidooi of mondelinge behandeling heeft bijgewoond (ter gelegenheid van een mondelinge behandeling, pleidooi, enquête en/of comparitie)*.
- b) de stagiaire tijdens de stage aantoonbaar ten minste tien processtukken heeft vervaardigd. Indien de stagiaire die processtukken niet volledig zelf heeft vervaardigd, volstaat bij de helft daarvan, dat de stagiaire een belangrijk aandeel daarin heeft gehad, mits het in die gevallen processtukken in een omvangrijke en/of ingewikkelde aangelegenheid betreft;
- c) de stagiaire tijdens de stage ten minste op twee van de drie juridische hoofdrichtingen (burgerlijk recht en burgerlijk procesrecht, bestuursrecht en bestuursprocesrecht of strafrecht en strafprocesrecht) ervaring heeft opgedaan of, indien dat niet mogelijk is, op meerdere rechtsgebieden binnen die hoofdrichting.

* Uitgangspunt is dat alleen een procedure op tegenspraak meetelt als optreden in rechte. Ook het optreden voor de Europese Commissie, arbiters, de NMA, bezwaar- of beroepschriftprocedures bij een overheidsinstantie, en vergelijkbare instanties kan meetellen als optreden in rechte. Een optreden in mediation mag één maal meetellen als een optreden in rechte.

3. Liquiditeit en boekhouding van de stagiaire-ondernemers:

De stagiaire-ondernemer beschikt gedurende de gehele stageperiode over een passende kredietfaciliteit of over voldoende vermogen ter dekking van de kosten van het bruto minimumloon voor een jaar en de overige kosten van de praktijkvoering. Het voor stagiaire-ondernemers vereiste bedrag, als bedoeld in artikel 3.12 van de verordening op de advocatuur bedraagt € 30.000,--.

De stagiaire-ondernemer zendt aan de raad van de orde ten minste tweemaal per jaar, steeds om de 6 maanden, de balans en de winst- en verliesrekening die door de patroon voor gezien ondertekend zijn. De stagiaire-ondernemer verstrekt de raad van de orde desgevraagd een toelichting of nadere inlichtingen. De stagiaire-ondernemer en zijn / haar patroon wordt in ieder geval na het eerste stagejaar en zo veel vaker als de raad van de orde zinvol acht, uitgenodigd voor een evaluatiegesprek met (een delegatie van) de raad van de orde.

4. Patroonscursus

Conform artikel 3.6 van de Verordening op de advocatuur kán de raad van de orde de goedkeuring aan de stage en het patronaat onthouden indien de beoogd patroon geen cursus of opleiding voor patroons heeft gevolgd. De raad is van oordeel dat het volgen van deze opleiding zinvol is, ook voor advocaten die al eerder stagiaires hebben begeleid, en heeft als beleid vastgesteld dat goedkeuring aan het patronaat zal worden onthouden indien de beoogd patroon niet ofwel de cursus c.q. opleiding heeft gevolgd, ofwel zich onvoorwaardelijk bereid heeft verklaard de cursus c.q. opleiding binnen 6 maanden na goedkeuring van het patronaat te volgen.

5. Model-arbeidsovereenkomst en bijzondere bepalingen

De Model-arbeidsovereenkomst orde van advocaten 's-Hertogenbosch is als bijlage 1 aan dit besluit gehecht.

(Terug) betaling kosten beroepsopleiding advocaten

Werkgever en stagiaire dienen in de arbeidsovereenkomst uitdrukkelijk te bepalen wie de kosten voor de beroepsopleiding advocaten voor zijn / haar rekening neemt.

Voor stagiaires op wie dit besluit van toepassing is, besluit de raad van de orde - in aanvulling op de landelijke richtlijn arbeidsvoorwaarden stagiaires en de landelijke model-arbeidsovereenkomst - als volgt.

In beginsel komen de kosten van de beroepsopleiding advocaten voor rekening van de werkgever. De raad van de orde kan zich echter situaties voorstellen waarbij het niet onredelijk is dat de stagiaire geheel of gedeeltelijk de kosten op zich neemt; deze situaties zijn onderstaand vermeld:

Terugbetaling bij tussentijdse beëindiging:

- Werkgever en stagiaire kunnen een regeling opnemen in de arbeidsovereenkomst waarbij de stagiaire bij tussentijdse beëindiging van de arbeidsovereenkomst de kosten van de beroepsopleiding advocaten geheel of gedeeltelijk aan de werkgever terugbetaalt. Deze regeling is van toepassing als het initiatief tot beëindiging van de arbeidsovereenkomst bij de stagiaire ligt (en bijvoorbeeld niet is gelegen in de aankondiging van de werkgever dat de arbeidsovereenkomst na afloop van de stage niet verlengd gaat worden). Indien de reden voor de tussentijdse beëindiging van de arbeidsovereenkomst voor verantwoordelijkheid van de werkgever komt, hoeft stagiaire de kosten van de beroepsopleiding advocaten niet terug te betalen

Terugbetaling na afloop van de stage

- Werkgever en stagiaire kunnen in de arbeidsovereenkomst een staffel afspreken voor een terugbetalingsregeling na afloop van de stage.
- De inhoud van de concrete regeling is ter beoordeling van de raad van de orde. De raad van de orde van advocaten hanteert als uitgangspunt daarbij, dat de kosten van de beroepsopleiding advocaten in beginsel terugbetaald dienen te worden als het dienstverband door of op initiatief van de werknemer tijdens of aan het einde van de stage beëindigd wordt, tenzij deze beëindiging is geschied onder aan de werkgever toe te rekenen omstandigheden, waaronder mede begrepen de situatie dat de werkgever aan de stagiaire een aanbod voor een functie als advocaat-medewerker doet op niet marktconforme voorwaarden.
- Uitgangspunt bij de terugbetalingsregeling is dat de raad van de orde in beginsel een terugbetalings-termijn van ten hoogste drie jaar redelijk acht, waarbij in het eerste jaar na het einde van de stage ten hoogste 100% terugbetaald dient te worden, in het tweede jaar ten hoogste 66% en in het derde jaar ten hoogste 33% van de opleidingskosten.

Geen terugbetaling

- De kosten van de beroepsopleiding advocaten behoeven niet terugbetaald te worden als de arbeidsovereenkomst door of op initiatief van de werkgever wordt beëindigd of niet wordt voortgezet aan het einde van de stage, tenzij dit gebeurt op aan de werknemer verwijtbare gronden.

Bindend advies

Indien tussen partijen meningsverschil ontstaat over de vraag of één van de uitzonderingen op de uitgangspunten zich voordoet, zal de raad van de orde hierover op verzoek van de meest gereede partij bindend adviseren.

Aanpassing arbeidsovereenkomst

Indien de arbeidsovereenkomst gedurende de stageperiode wordt aangepast, wordt de concept aangepaste arbeidsovereenkomst eerst ter goedkeuring aan de raad van de orde voorgelegd. Aanpassing is eerst toegestaan na verkregen goedkeuring.

Relatiebeding

Een relatiebeding is alleen toegestaan als het voldoet aan de door de raad van de orde gestelde eisen en door de raad van de orde is goedgekeurd.

De door de raad van de orde van advocaten 's-Hertogenbosch aan een relatiebeding te stellen eisen zijn:

- Het relatiebeding dient in tijd te zijn begrensd tot maximaal één jaar na afloop van de arbeidsovereenkomst.
- In de arbeidsovereenkomst dient gemotiveerd aan te worden gegeven welke zwaarwegende bedrijfsbelangen opname van een relatiebeding rechtvaardigen.
- De boete bij overtreding van het relatiebeding bedraagt ten hoogste € 2.500,-- per overtreding.

Concurrentiebeding

Een concurrentiebeding is niet toegestaan.

Geheimhoudingsbeding

Een geheimhoudingsbeding naast de wettelijke verplichting tot geheimhouding is toegestaan. De boete bij overtreding van het geheimhoudingsbeding bedraagt ten hoogste € 2.500,-- per overtreding.

Geschillen

Geschillen over de uitleg van de arbeidsovereenkomst of over een samenwerkings-overeenkomst, voor zover het de stage betreft, worden eveneens bij wege van bindend advies aan de raad van de orde voorgelegd.

6. Voltooiing stage / aanvragen stageverklaring

Indien de stage naar het oordeel van de raad van de orde is voltooid, ontvangt de advocaat de stageverklaring. De stageverklaring is het bewijs dat de stage is voltooid. In artikel 3.2 van de Verordening op de advocatuur zijn de vereisten voor het verkrijgen van een stageverklaring opgenomen.

De raad van de orde ontvangt voor de beoordeling of de stage is voltooid van de patroon en/of stagiaire de volgende gegevens:

- a. het bewijs van het voldaan hebben aan de verplichtingen in artikel 3.9, eerste lid, van de verordening op de advocatuur;
- b. het bewijs van het voldaan hebben aan de verplichtingen in artikel 3.10, eerste lid, van de verordening op de advocatuur;
- c. het bewijs van het behaald hebben van het certificaat van de beroepsopleiding advocaten als bedoeld in artikel 3.21 van de Verordening op de advocatuur;
- d. een verklaring van de patroon dat de stagiaire over voldoende praktijkervaring beschikt;
- e. eventuele overige informatie die van belang kan zijn voor de beoordeling.

Bij de beoordeling of er sprake is van voldoende praktijkervaring als bedoeld in artikel 9b, tweede lid, van de advocatenwet, neemt de raad van de orde mede in acht:

- a. of de stage al dan niet opgeschort is geweest ingevolge artikel 3.4 van de Verordening op de advocatuur;
- b. of de stagiaire heeft voldaan aan de verplichtingen in de artikelen 3.8, 3.9 en 3.10 van de verordening op de advocatuur;
- c. indien het een buitenstagiaire of stagiaire-ondernemer betreft, of de stagiaire heeft voldaan aan artikel 3.11 en 3.12 van de verordening op de advocatuur.

Daarnaast betreft de raad van de orde in zijn beslissing de vraag of er klachten, al dan niet tuchtrechtelijk, bekend zijn over de stagiaire, zijn patroon of het kantoor van de stagiaire of de patroon.

De raad van de orde kan tot de conclusie komen dat de stagiaire - hoewel deze aan de genoemde eisen voldoet - te weinig praktijkervaring heeft. In dat geval kan de raad van de orde de stage verlengen met ten hoogste drie jaar (artikel 9b, tweede lid, van de Advocatenwet). Deze verlenging is een beschikking waaraan de raad van de orde nadere voorwaarden kan stellen. De raad van de orde verleent geen stageverklaring tot aan die voorwaarden is voldaan en van oordeel is dat de stagiaire alsnog over voldoende praktijkervaring beschikt. Tegen de verlenging van de stage en daarmee de weigering om een stageverklaring af te geven staat administratief beroep open bij de algemene raad (artikel 9b, vijfde lid, van de advocatenwet).

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van de orde van advocaten op 13 oktober 2016.

mr. J.F.C. Schnitzler,
deken

mr. H. Nieuwenhuizen,
secretaris

Model arbeidsovereenkomst

Besluit van de algemene raad van 1 december 2014 tot vaststelling van het model arbeidsovereenkomst

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten;
Gelet op hoofdstuk 3, Stage, van de Verordening op de advocatuur,
Stelt het navolgende model vast:
Model arbeidsovereenkomst

Tussen: .....

kantoorhoudende te .....

in het vervolg aan te duiden als werkgever;

en .....

wonende te .....

in het vervolg aan te duiden als stagiaire.

1. Met ingang van ..... is stagiaire in het kader van de stage als bedoeld in artikel 9b van de Advocatenwet, zulks op basis van voltijd/dan wel ..... uur per week in loondienst van werkgever. (1) Onder stagiaire wordt in deze arbeidsovereenkomst verstaan de werknemer die stagiaire is in de zin van de Advocatenwet alsmede de werknemer van wie de beëdiging als advocaat kort na aanvang van de arbeidsovereenkomst wordt beoogd.

(1) De arbeidsovereenkomst gaat uit van voltijd arbeid (40 uur). Gelet op het bepaalde bij artikel 9b, tweede lid, Advocatenwet wordt de stage van stagiaires in deeltijd naar evenredigheid verlengd. Het minimaal aantal uren dat in deeltijd kan worden gewerkt is 24 uur per week (artikel 3.3, eerste lid, van de Verordening op de advocatuur).

2. Mogelijkheden zijn onder meer:

Alternatief 1: De arbeidsovereenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd zonder proeftijd.

Alternatief 2: De arbeidsovereenkomst is aangegaan voor de bepaalde tijd van de duur van de stage.

Alternatief 3: De arbeidsovereenkomst is aangegaan voor de duur van drie jaar en [3-6] maanden.

3. De verhouding tussen partijen is een arbeidsovereenkomst in de zin van de wet. Stagiaire zal echter slechts gehouden zijn de aanwijzingen van werkgever op te volgen voor zover verenigbaar met zijn onafhankelijkheid als advocaat.

4. Beide partijen verbinden zich ten opzichte van elkaar zich te houden aan de bepalingen van de Advocatenwet en alle op grond van die wet vastgestelde Verordening op de advocatuur.

5. Het bruto-maandsalaris van de stagiaire zal, afgezien van indexering, vanaf het moment van indiensttreding bedragen:

a) gedurende het eerste jaar: € 2.283;

b) gedurende het tweede jaar: € 2.602;

c) gedurende het derde jaar: € 2.891;

d) daarna: een door partijen nader overeen te komen bedrag tenminste gelijk aan het onder c. genoemde bedrag, zoals dat krachtens artikel 6 zal zijn aangepast.

6. Met ingang van 1 januari van ieder jaar wordt het salaris overeenkomstig de consumentenprijsindex geïndexeerd (2006 = 100), peildatum oktober.

7. Werkgever zal de bijzondere kosten die stagiaire in redelijkheid in verband met de uitoefening van zijn beroep heeft gemaakt volledig vergoeden. De cursuskosten, verbonden aan de beroepsopleiding advocaten, komen voor rekening van de werkgever. (2)

Alternatief 1: De cursuskosten, verbonden aan de beroepsopleiding advocaten, komen voor ten minste (...%) voor rekening van de werkgever. (3)

Alternatief 2: De cursuskosten, verbonden aan de beroepsopleiding advocaten, komen voor rekening van de werkgever, tenzij stagiaire gedurende de looptijd van de arbeidsovereenkomst op eigen initiatief het kantoor verlaat, of in het geval dat de stagiaire na afloop van de stage een aanbod tot het aangaan van een medewerkersovereenkomst afwijst. (4)

(2) Desgewenst kunnen werkgever en stagiaire anders overeenkomen. Let op: Vanaf de voorjaarscyclus 2011 wordt BTW berekend over de beroepsopleiding. Een afwijkende afspraak tussen de stagiaire en werkgever kan gevolgen hebben voor de BTW-aftrek.

(3) Ter beoordeling van de raad van de orde kunnen werkgever en stagiaire afspraken maken voor een verdeling van de kosten van de beroepsopleiding advocaten.

(4) Ter beoordeling van de raad van de orde kunnen partijen in de arbeidsovereenkomst een staffel opnemen voor de verdeling van de kosten bij vertrek van de stagiaire.

8. Het salaris en de onkostenvergoeding worden uitbetaald uiterlijk binnen een week na afloop van de maand waarover het salaris strekt.

9. Stagiaire heeft recht op vakantie met behoud van salaris gedurende tenminste 23 werkdagen per jaar, waarvan hij tenminste 15 werkdagen aaneengesloten kan opnemen. De vakantiebijslag bedraagt 8% van het bruto-jaarsalaris.

10. Werkgever zorgt ervoor dat stagiaire adequaat verzekerd is tegen aansprakelijkheid wegens beroepsfouten, welke gemaakt kunnen worden met betrekking tot alle werkzaamheden, die door de wet of werkgever c.q. het kantoor worden opgedragen. Indien aan vorengenoemde verzekering een bedrag aan eigen risico is verbonden, dan wel indien de schadesom de verzekerde som te boven gaat, dient de werkgever deze bedragen voor zijn rekening te nemen. De premies zijn voor rekening van werkgever.

11. In geval van arbeidsongeschiktheid wegens ziekte van de stagiaire zal de werkgever het salaris van de stagiaire voor 100% doorbetalen, gedurende ten minste 26 weken.

12. Werkgever in de persoon van patroon draagt zorg voor een zo goed mogelijke opleiding van stagiaire. Hij zorgt ervoor dat stagiaire regelmatig wordt begeleid door een daarvoor geschikte advocaat. Hij stelt stagiaire in de gelegenheid tijdens kantoor tijd deel te nemen aan de activiteiten van de jonge balie, de stichting jonge balie Nederland en aan de voor zijn opleiding nuttige bijeenkomsten. Werkgever in de persoon van patroon stelt stagiaire in de gelegenheid tijdens kantoor uren de beroepsopleiding advocaten en andere verplichte opleidingsmaatregelen bij te wonen en de voor deze opleiding aangegeven tijd aan voorbereiding te besteden.

13. Beide partijen zijn bekend en gaan akkoord met de landelijke Richtlijn arbeidsvoorwaarden stagiaires.